

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

38. An quando confessio fuit invalida vel ex parte pœnitentis, vel ex parte Confessarij, & pœnitens cum eodem Confessario confitetur, an teneatur denuò peccata explicare, si saltem neque Confessarius ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

penitens: potest tamen ea notitia tunc habita ser-
vire, ut, si accedat summaria quædam renovatio
illius, possit absolvi, ad quod sufficere in Sacer-
dote illa notitia, & memoria, quæ manet ex illa
priori narratione peccati, illa enim supposita, illa
summaria renovatio sufficientem præbet materiam,
& est sufficiens manifestatio peccatorum Sacra-
mentalibus, ut Sacerdoti constet satis materia, quæ
illi judicanda proponitur.

15. Dicit tertiò, quando confessarius audita con-
fessione, nondum imposuit penitentiam, & omni-
nò immemor est status penitentis, non satis est,
quod penitens det illi peccatorum aliquam con-
fusalam notitiam. Hæc assertio est contra Gasparem
Hurtadum *disput. 8. de pœnit. diffic. 8.* ubi putat satis
esse quod penitens tunc det confessario notitiam
aliquam mediam, quæ nec sit unico verbo se refe-
rendo ad priorem notitiam, nec distincta reiteratio
prioris confessionis, sed confusa quadam confessio
peccatorum antea distinctè explicatorum, quam
putat sufficere ut confessarius tunc possit pruden-
ter taxare penitentiam: Oppositum ergo verum
puto. Quia iudicium debet formari à confessario
ex notitia, quam ipse, vel habet adhuc, vel pro-
cessit ex illa, quam prius habuit iuxta dicta: non
potest autem à confessario procedere ex tali noti-
tia, nisi illius aliqua ratione sufficienti ad forman-
dum iudicium memor sit, & ad imponendam sa-
lutarem penitentiam iuxta doctrinam Tridenti-
ni docentis *sess. 14. cap. 5.* ad hunc finem curatio-
nis requiri notitiam peccatorum mortalium in spe-
cie, & numero, quia quod ignorat, medicina non
curat.

16. Et tandem pro coronide hujus Resolutionis
apponam etiam hic ea, quæ ubi supra num. 123.
subdit Dicastillus, ubi sic ait. Pro praxi adverten-
dum est, quod si præcessit aliquando notitia dis-
tincta data Sacerdoti, quando jam erat legitimus
iudex, & ille adhuc immemor iudicij, quod tunc
formavit, & penitentia, quæ esset imponenda, ad-
huc pergat, & absolvat, licet id non licet faciat, non
prius denuo procurando distinctam notitiam re-
quiritam ad prudenter judicandum, valebit qui-
dem confessio, & erit non solum valida, sed dire-
cta quoque absolutio ab illis, quæ, ut iudex, audi-
vit, illicita tamen. Si verò notitia illa prior distin-
cta data non fuit iudici, sive quia tunc temporis
homo ille nondum erat Sacerdos, sive quia non
habebat tunc requisitam jurisdictionem absolven-
di ab illis peccatis, & nihilominus postea factus
Sacerdos, & iudex absolvat penitentem bona fide
procedentem, utendo notitia confusa, quam denuo
accipit, judicandum erit de illa absolutione quo-
ad valorem, & fructum gratiæ, perinde atque de
confessione, quæ confertur moribundo, quando
solum in confuso, & non distinctè confitetur, quia
non aliter potest; licet enim talis confessio, & ab-
solutio valeat ad gratiam, manet nihilominus in
penitente obligato ad distinctè confitendum pecca-
ta, à quibus tunc fuit absolutus. Hoc itaque di-
cendum est in casu de quo agimus. Cum enim con-
fessarius non habuerit distinctam notitiam, vi cu-
jus suum munus præstaret, debet postea penitens,
si defectum illum intellexerit distinctè clavibus
subjicere peccata suo tempore, quod nondum fa-
ctum est. Et simili olim discursu utebantur viri gra-
vissimi, inter quos noster Arrubal, vir ingenio, vir-
tute, atque doctrina clarus, & posthumis tomis edi-
tis in primam partem nobilis scriptor, à quo publi-
cè in solenni quadam disputatione, dum esset meus
Professor hanc doctrinam hausit. Ita Dicastillus.

17. Vide etiam circa superius dicta Coninch de
Sacram. *diff. 7. dub. 19. num. 109.* Bonacinam de Sa-
cram. *diff. 5. quest. 5. sect. 2. punct. 3. num. 15.* Suarez
tom. 4. disp. 23. sect. 6. & alios penes ipsos, cum Car-
dinali de Lugo ubi supra, qui *num. 643.* rectè obser-
vat posse frequenter accidere, ut penitens, qui diu
eidem confessario confessus est, possit uno verbo
reiterare omnes illas confessiones; dicendo, *Accu-
so me de iis omnibus, quæ tibi in aliis confessionibus
confessus sum.* Potest enim frequenter fieri, quod
confessarius hic & nunc habeat æqualem, vel ma-
jorem fortè notitiam confusam de peccatis illis,
vel de statu penitentis per illas omnes confessio-
nes explicato, quam habeat alius confessarius,
quando actu absoluit post longam confessionem
generalem per plures dies factam: Si ergo hæc
memoria confusa sufficit, sufficere etiam illa, ut
possit uno verbo repetere penitens omnes illas
confessiones; quod esset bonum, & facile reme-
dium, quando scrupulum habet de defectu aliquo
in eis, vel in earum aliqua commisso, accusando se
simul de illo defectu, si culpabilis fuit.

Sup. hoc in
tr. 4. Ref. 17.
prope finem,
Perf. Ex quod
inferitur.

RESOL. XXXVIII.

An quando confessio fuit invalida, vel ex parte
penitentis, vel ex parte Confessarii, & penitens
cum eodem Confessario confitetur, an teneatur de-
nuo peccata explicare, si saltem neque Confessa-
rius in confuso statum penitentis non recordatur,
& si illum ita tamen absoluit, an dicta absolutio
sit invalida?

Et in dicto casu an Confessarius peccaverit, sed non
teneatur monere penitentem, de aliqua re, sed
de peccato penitere? Ex part. 3. tractat. 4. Re-
sol. 122, alias 123.

§. 1. **R**espondeo, quod si confessio fuit inva-
lida, vel ex parte penitentis, vel Con-
fessarii, & penitens cum eodem Confessario con-
fiteatur, non teneatur denuo peccata explicare, si
saltem confusè recordetur Confessarius illius sta-
tum, ut convenientem illi penitentiam impone-
re possit. Ita communiter DD. quos citant, & se-
quuntur Valquez in 3. part. tom. 4. q. 9. art. 3. dub. 3.
& alij. Et ratio est, quia specifica peccatorum ma-
nifestatio, aut cognitio per se, & simpliciter non
est de essentia, ac necessitate Sacramenti, sed tan-
tum de necessitate præcepti divini, cui penitens
antea satisfecit enumerando omnia peccata. Ergo
solum tenetur defectu, v.g. contritionis supplere de
omisso peccato, seu acculare.

Sup. hoc in
præ in Re-
sol. 35. & in
aliis eius
annot.

2. Sed cum hæc omnia vera sint, difficultas est, si
Confessarius statum penitentis, neque in confuso
recordatur, & tamen illum absolvat; an dicta abso-
lutio sit valida; de hoc casu olim interrogatus fui, &
affirmativè respondi, & adduxi Layman in *Theo-
log. moral. lib. 5. tractat. 6. capit. 9. num. 6.* ubi sit
asserit: Tamen Confessarius neque statum pec-
catoris generatim recordetur, sed id tantum, quod
sibi confessus fuerit, eumque jam rectè dispositum
absolvat, peccatum illum quidem, cum non re-
ctè suo munere in penitentia imponenda, &c.
fungi possit, nihilominus absolutionem validam,
& penitenti fructuosam fore. Ita Layman; ex qui-
bus in tali casu Confessarius peccabit quidem, sed
non tenetur monere penitentem de aliqua re, ut
quidam Sacerdos scrupulosus putabat, quia con-
fessio fuit valida; non tenetur igitur ad aliud, nisi
de peccato penitere.

Sup. hoc in
Respræteri-
ta, & lege
ibi §. Et eun-
dem, & su-
pra in fine
Rel. 36.